

اظهار نظر کارشناسی درباره:
«طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد»
(اعاده شده از شورای نگهبان - مرحله ششم)

مقدمه

«طرح تقویت و توسعه نظام استاندارد» در جلسه مورخ ۱۳۹۵/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و متعاقب آن، شورای نگهبان در شش مرحله اقدام به طرح ایراداتی به این مصوبات کرد که در آخرین مرحله (اظهار نظر مورخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۲) کماکان بر ایراد اصلی خود که همان «مغایرت با سیاست‌های کلی نظام سلامت» است اصرار و تأکید کرده است. در ادامه به تبیین این ایراد و نحوه رفع آن خواهیم پرداخت.

بررسی ایراد شورای نگهبان

تبصره «۱» بند «۱» ماده (۷)

بهموجب نظرات پیشین شورای نگهبان، با توجه به بندهای «۶» و «۷-۱» سیاست‌های کلی سلامت^۱، «تولیت نظام سلامت» از صلاحیت‌های انحصاری «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» است و این مسئولیت، شامل: سیاستگذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی و نظارت خواهد بود. بر این اساس، تبصره «۱» بند «۱» ماده (۷) که صلاحیت وزارت مذکور را در چارچوب و با رعایت «مصوبات شورای عالی استاندارد» دانسته است مغایر سیاست‌های کلی مزبور تلقی شده بود.

مجلس شورای اسلامی در مصوبه مورخ ۱۳۹۶/۰۴/۲۷ خود اقدام به حذف عبارت «به‌عنوان تنها مرجع رسمی این وظیفه در کشور» از بند «۱» ماده (۷) و تبصره «۱» آن کرد تا بدین شکل، صلاحیت وزارت بهداشت را در کنار سازمان استاندارد به رسمیت بشناسد. به‌موجب نظر اخیر شورای نگهبان، این اصلاح نیز رافع ایراد مذکور نبوده است؛ زیرا به‌موجب تبصره «۴» ماده (۳) طرح، صرفاً «خدمات بهداشتی، درمانی و دارویی» از شمول صلاحیت‌های سازمان استاندارد مستثنا شده است و به بیان دیگر، مفهوم مخالف این تبصره، تسری صلاحیت سازمان استاندارد نسبت به کالا و تجهیزات پزشکی است. جهت رفع ایراد شورا، می‌توان در تبصره «۴» ماده (۳) به صراحت و مطابق بند فوق سیاست‌های کلی نظام سلامت، «تعیین، تدوین و نشر، اجرا و نظارت بر استانداردهای کالا و تجهیزات پزشکی» را از شمول صلاحیت سازمان خارج کرد.

مخصوص سخن علمی

مشخصات طرح

دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۲۳

شماره چاپ:

۶۱۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۶/۵/۳۱

معاونت پژوهش‌های

سیاسی - حقوقی

دفا تر: مطالعات

حقوقی

مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۰۴۰-۷

تاریخ انتشار:

۱۳۹۶/۶/۵

۱. بند «۶» - تأمین امنیت غذایی و بهره‌مندی عادلانه آحاد مردم از سبد غذایی سالم، مطلوب و کافی، آب و هوای پاک، امکانات ورزشی همگانی و فرآورده‌های بهداشتی ایمن همراه با رعایت استانداردهای ملی و معیارهای منطقه‌ای و جهانی.
بند «۷-۱» - تولید نظام سلامت شامل سیاستگذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی و نظارت توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.

نکته: از آنجا که در مصوبه پیشین مجلس، کل تبصره «۱» بند «۱» ماده (۷) حذف شده بود و در این تبصره مسئولیت استانداردهای نظامی با اذن مقام معظم رهبری برعهده وزارت دفاع نهاده شده بود، لذا اصرار بر حذف آن، می‌تواند مغایر اصل یکصدودهم قانون اساسی قلمداد شود، چراکه در نتیجه این حذف، تعیین استانداردهای نظامی در صلاحیت سازمان استاندارد قرار خواهد گرفت. شایان ذکر است که اگرچه در آخرین اظهارنظر شورای نگهبان به این ایراد اشاره نگردیده است، لکن شورای نگهبان در بند «۳» از دومین نظر خود مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۸، اطلاق واگذاری امور نظامی حتی به وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح را نیز مغایر اصل فوق اعلام کرده بود، لذا لازم است جهت رفع ایراد شورا، ضمن حذف عبارت «با رعایت مصوبات شورای عالی استاندارد» از تبصره «۱» بند «۱» ماده (۷) بمانند سابق، به صلاحیت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح (با اذن مقام معظم رهبری) تصریح شود تا حتی در صورت ارجاع این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام، این ایراد رفع گردد.

نتیجه‌گیری

با توجه به اینکه حذف تبصره «۱» بند «۱» ماده (۷)، پیش‌تر با ایراد شورای نگهبان مواجه شده بود، شایسته است در مصوبه اخیر مجلس نیز، ولو در صورت ارجاع مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام، به رفع ایراد مذکور از تبصره مبادرت شود. همچنین با عنایت به ایراد سابق شورای نگهبان، مبنی بر صلاحیت‌های انحصاری «وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» ناظر بر «تولیت نظام سلامت» و عدم تغییر در مصوبه کمیسیون نسبت به مصوبه سابق مجلس، تأکید بر رفع ایراد مذکور همچنان به قوت خود باقی است؛^۱ که با اعاده طرح حاضر به کمیسیون و مذاکره با شورای محترم نگهبان امکان رفع ایراد مذکور وجود داشته و به همین دلیل پیشنهاد می‌شود که طرح حاضر به کمیسیون محترم اعاده گردد.

۱. در صورت تصمیم نمایندگان محترم بر اصرار نسبت به این مصوبه باید به این موضوع توجه شود که به موجب ماده (۲۵) مکرر آیین‌نامه داخلی مجمع، «مهلت اظهارنظر مجمع درخصوص مصوبات مجلس که نظر شورای نگهبان را تأمین نکرده است تا سه ماه کاری است. تبصره «۲» این ماده نیز مقرر می‌دارد در صورتی که رسیدگی به مصوبه مجلس نیاز به مهلت بیشتری داشته باشد بنابه پیشنهاد کمیسیون ذریبط و تأیید رئیس مجمع، مهلت مذکور افزایش خواهد یافت. مهلت نهایی اظهارنظر حداکثر تا یک‌سال خواهد بود. همچنین براساس تبصره «۳» این ماده در صورتی که تا پایان این مدت، نظر مصلحتی مجمع ابلاغ نشد، نظر شورای نگهبان، محکم خواهد بود».